

J A A R S T U K K E N 2 0 1 9

DE PARAGRAFEN

1 Lokale heffingen

ALGEMEEN

Overeenkomstig artikel 26 BBV verantwoordden we in deze paragraaf wat we in de paragraaf Lokale heffingen bij de begroting hebben opgenomen.

KOSTENDEKKENDHEID VAN DE HEFFINGEN

In onderstaande tabel staat inzichtelijk welk percentage kostendekkendheid in de bijgestelde begroting was geraamd en in de rekening is gerealiseerd.

Tabel kostendekkendheid product afvalverwijdering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2019	Bijgestelde begroting 2019	Rekening 2019
Lasten	10.228.981	10.416.321	10.204.636
Btw	1.194.575	1.194.575	1.194.575
Overhead	1.294.764	1.294.764	1.294.764
Totaal lasten	12.718.320	12.905.660	12.693.975
Baten	12.405.074	12.592.414	12.474.809
Saldo	313.246	313.246	219.166
Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	-313.246	-313.246	-313.246
Dotatie voorziening afvalstoffenheffing	-	-	94.080
Kostendekkendheid	-	-	-
Kostendekkendheid in %	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief afvalstoffenheffing hielden we rekening met € 1,2 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. In 2018 was € 469.490 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2019

€ 313.246 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2019. Door een positief resultaat over 2019 hebben we € 94.080 aan de voorziening afvalstoffenheffing gedoteerd. Van het totale saldo van de voorziening per 31 december 2019

(€ 250.324) is € 167.910 betrokken bij de tariefstelling van de afvalstoffenheffing 2020 en € 82.414 bij de tariefstelling van 2021. Het tarief van de afvalstoffenheffing 2019 is volledig kostendekkend.

Tabel kostendekkendheid product riolering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2019	Bijgestelde begroting 2019	Rekening 2019
Lasten	5.645.572	6.200.431	5.121.587
Btw	682.365	682.365	682.365
Overhead	734.117	758.956	758.956
Totaal lasten	7.062.054	7.641.752	6.562.908
Baten	6.813.054	6.812.371	6.746.143
Saldo	249.000	829.381	-183.235
Onttrekking voorziening gemeentelijke watertaken	-249.000	-829.381	-829.381
Dotatie voorziening gemeentelijke watertaken	-	-	1.012.616
Kostendekkendheid	-	-	-

Bedrag in €	Primitieve begroting 2019	Bijgestelde begroting 2019	Rekening 2019
Kostendekkendheid in %	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief rioolheffing hielden we rekening met € 0,7 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. In 2018 was € 2.008.084 beschikbaar in de voorziening gemeentelijke watertaken. Hiervan is in 2019 € 249.000 onttrokken voor het tarief rioolheffing 2019 en € 580.381 onttrokken ter aansluiting op het kostenniveau van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023, vastgesteld in maart 2019. Door voornamelijk uitgestelde werkzaamheden is € 1.012.616 gedoteerd aan de voorziening gemeentelijke watertaken. Het tarief van de rioolheffing 2019 is volledig kostendekkend.

Tabel overige producten inzake kostendekkendheid

Bedrag in € 1.000	Primitieve begroting 2019	Bijgestelde begroting 2019	Rekening 2019
<u>Leges Omgevingsvergunningen</u>			
Lasten	1.784	1.868	1.742
Baten	1.801	2.935	2.937
Saldo	-17	-1.067	-1.195
Kostendekkendheid in %	101	157	169
<u>Leges Burgerzaken</u>			
Lasten	2.959	2.970	3.287
Baten	999	999	1.378
Saldo	1.960	1.971	1.909
Kostendekkendheid in %	34	34	42
<u>Leges Begraafplaatsen</u>			
Lasten	814	931	879
Baten	730	770	682
Saldo	84	161	197
Kostendekkendheid in %	90	82	78
<u>Leges Markten</u>			
Lasten	123	163	143
Baten	180	126	119
Saldo	-57	37	24
Kostendekkendheid in %	146	77	83

Gerealiseerde aantallen beïnvloeden voor de meeste legessoorten het percentage kostendekkendheid. Die zijn variabel en niet altijd goed vooraf in te schatten. De lasten betreffen voornamelijk personeel en zijn minder variabel.

DE GERAAMDE INKOMSTEN

Tabel baten met betrekking tot de lokale heffingen

Soort	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
<i>Onroerende zaakbelasting (OZB):</i>			
- gebruikers (alleen bedrijven)	2.003.091	2.003.091	1.853.942
- eigenaren	10.877.062	10.877.062	11.030.188
Belasting op roerende woon- en verblijfsruimten (RWB)	11.658	11.658	13.947

Soort	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
Afvalstoffenheffing	11.464.797	11.464.797	11.424.073
Reinigingsrecht	60.000	80.000	76.744
Rioolheffing	6.657.295	6.657.295	6.644.031
Parkeerbelastingen	2.278.972	2.556.731	2.548.031
Precariobelasting	214.294	214.294	274.885
Hondenbelasting	405.784	405.784	409.269
Reclamebelasting	150.000	150.000	121.129
Toeristenbelasting	50.000	50.000	75.659
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	83.425	83.425	89.100
Totaal lokale heffingen	34.256.378	34.554.137	34.560.998

BELEID TEN AANZIEN VAN LOKALE HEFFINGEN

De heffing en inning hebben plaatsgevonden overeenkomstig het vastgestelde beleid.

Parkeerbelastingen

In 2019 zijn er 4476 naheffingsaanslagen opgelegd omdat op het moment van de controle er geen of onvoldoende parkeergeld betaald was. Er zijn 587 bezwaarschriften ingediend waarvan in 481 van de gevallen het bezwaar gegrond is verklaard (afgerond 82%). Met name de bezwaren waarbij parkeergeld betaald is met behulp van de smartphone leidt in de meeste gevallen tot toekenning van de bezwaarschriften. Achteraf blijkt dan parkeergeld te zijn betaald, maar heeft de parkeerder een vergissing gemaakt bij het aanmelden van het juiste kenteken met de smartphone bij één van de belproviders. Jurisprudentie van de belastingrechter wijst uit dat in die situaties het bezwaar moet worden toegekend omdat parkeerbelasting betaald is.

Hondenbelasting

In mei 2019 is de jaarlijkse huis-aan-huis controle uitgevoerd voor de hondenbelasting. Deze jaarlijkse controle wordt over 1/3 deel van de gemeente uitgevoerd. De hercontrole heeft in totaal 300 nieuwe aanmeldingen voor de hondenbelasting opgeleverd.

Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

In 2018 zijn de Bedrijveninvesteringszones (BIZ) Koemarkt en Wormerplein ingevoerd. De Bedrijveninvesteringszones zijn ingevoerd voor vijf jaar. Na deze vijf jaar dient opnieuw een draagvlakonderzoek plaats te vinden onder de ondernemers. De invoer van de BIZ Koemarkt heeft voor de ondernemers op de Koemarkt tot gevolg dat de reclamebelasting voor hen vervalt en vervangen is door de BIZ heffing. Eind 2019 heeft er een draagvlakonderzoek plaatsgevonden onder de overige ondernemers in de binnenstad voor het invoeren van een BIZ Binnenstad met ingang van 2020. Na het tellen van de stemmen bleek er onvoldoende draagvlak te zijn onder de ondernemers. Als gevolg hiervan blijft de reclamebelasting voor de ondernemers van de binnenstad van kracht. De opbrengst reclamebelasting wordt na aftrek van de door de gemeente gemaakte perceptiekosten overgemaakt naar de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend (BOF). BOF organiseert activiteiten in het centrumgebied met als doel klanten te verleiden, het verblijf in de historische binnenstad te verlengen en te intensiveren.

Bezwaarschriften tegen de hoogte van de WOZ waarden

In 2019 zijn in totaal 1023 bezwaarschriften (dossiers) ingediend naar aanleiding van de jaarlijkse herwaardering van de woningen en de niet woningen. In 2018 waren er 810 bezwaarschriften ingediend. In 2018 is in 25% van de gevallen de WOZ waarde verlaagd. In 2019 is in 33% van de gevallen de WOZ waarde verlaagd.

Tabel kwijtscheldingen

Omschrijving	Afvalstoffenheffing		Rioolrecht (gebruik)		Totaal
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	verleend
Automatische kwijtschelding 2018	1.755	534.825	1.755	119.853	654.678
Automatische kwijtschelding 2019	1.728	556.398	1.728	110.335	666.733
kwijtschelding op verzoek 2018	591	170.220	591	38.214	208.434
Kwijtschelding op verzoek 2019	602	183.466	602	36.440	219.906
Totaal 2018	2.346	705.045	2.346	158.067	863.112
Totaal 2019	2.330	739.864	2.330	146.775	886.639

Oninbare posten

Jaarlijks vindt er een onderzoek plaats van alle openstaande vorderingen. De mate van verhaalbaarheid is onderzocht. De redenen dat opgelegde aanslagen oninbaar worden verklaard zijn bijvoorbeeld dat burgers verhuizen zonder een nieuw adres door te geven. Ook maken burgers gebruik van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WNSP). Bij bedrijven gaat het vaak om faillissementen. De controle heeft geleid tot een voorstel om € 193.091 af te boeken als oninbaar van nog openstaande belastingbedragen. Het percentage oninbaar bedraagt hierdoor 0,61% .

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

DOELSTELLING

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeven we bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging over te gaan. We maken onderscheid tussen incidenteel en structureel weerstandsvermogen. Het eerste is bedoeld voor éénmalige tegenvallers en het tweede voor structurele tegenvallers.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

OMVANG WEERSTANDSCAPACITEIT

Tot de weerstandscapaciteit rekenen we de algemene reserve, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen maal € 1.000)

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor
Onderdeel: Stille reserves Omvang: Maximaal € 2.000 Duiding: De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit vele malen hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, in de balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te cashen, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten.	€ 0
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit Omvang: Circa € 7.005 Duiding: Het verschil tussen het belasting OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit is niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.	€ 0
Onderdeel: Ombuigingspotentieel Omvang: € 0 Duiding: Via de kaderbrief en begroting (schoon begroten) is steeds actief gestuurd op ombuigingsmogelijkheden, hiermee wordt steeds ruimte gevonden voor structurele nieuwe uitgaven. Het ombuigingspotentieel is niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Bestemmingsreserves Omvang: Circa € 20.867 Duiding: Bestemmingsreserves zijn in principe niet vrij inzetbaar in geval van tegenvallers, tenzij er wordt bepaald dat de oorspronkelijke bestemming kan komen te vervallen. Aangezien de Raad de bestemming van het bestemmingsreserve kan veranderen, kunnen ook deze reserves behoren tot de weerstandscapaciteit. Bij de berekening van het weerstandsvermogen wordt de bestemmingsreserve niet meegenomen.	€ 0
Onderdeel: Algemene reserve Omvang: € 24.014 (excl. resultaat 2019) Duiding: Bij de omvang is geen rekening gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming 2019. In de periode tot en met 2024 blijft de reserve rond het niveau van € 32 miljoen uitkomen. Hier is in mee genomen het verwachte resultaat in 2019.	€ 24.014
Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2019	€ 24.014

MEEGEWOGEN FINANCIËLE RISICO'S

Wat valt er onder risico's en wat niet?

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en hierop de administratieve organisatie aanpassen.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze ontstaan en waarvan de omvang ook bekend is, stellen we voorzieningen in. Bij het weerstandsvermogen kunnen we kosten derhalve buiten beschouwing laten. De voorzieningen zijn ook daadwerkelijk op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties is een scala aan beheersmaatregelen getroffen. We hebben een rampenplan waarin staat hoe te acteren bij een (dreigende) ramp of crisis. Voor dit risico is de gemeente verzekerd. Als dit niet het geval is dan vallen we terug op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. Hoeveel kunnen we vooraf niet inschatten. Onze inspanningen zijn er hoe dan ook op gericht om een dergelijke schade te voorkomen, dan wel te minimaliseren. Voor zover binnen onze beïnvloedingsfeer, zorgen we via vergunningen en periodieke toetsing voor het minimaliseren van risico's.

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft. Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat.

De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

In de weging van het nodige weerstandsvermogen wordt er vanuit gegaan dat het drie jaar duurt voordat we een structureel effect van de risico's kunnen compenseren met lagere uitgaven. In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

Het totaal aan benodigd weerstandsvermogen schatten we eind 2019 in opruim € 13,750 miljoen. In onderstaande

tabel staan de actuele onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met benodigd weerstandsvermogen. Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van inschatting in de begroting.

Overzicht meegewogen financiële risico's

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
<p>Onderwerp: Participatiewet-inkomensdeel Omschrijving: Op basis van de Participatiewet verstrekt de gemeente uitkeringen om te kunnen voorzien in het levensonderhoud. Het aantal uitkeringen en de omvang hiervan is voor de gemeente niet goed te beïnvloeden. Voor deze lasten ontvangt de gemeente een aandeel uit het landelijke macrobudget. Dit aandeel wijzigt gedurende het jaar nauwelijks. De omvang van het macrobudget wordt landelijk bijgesteld als het aantal uitkeringsontvangers landelijk wijzigt. De Purmerendse situatie hoeft zicht niet op een gelijke manier te ontwikkelen als het landelijke gemiddelde. Als in Purmerend de ontwikkeling negatief afwijkt van het landelijk gemiddelde, treedt er een financieel nadeel op. De eerste 5% is daarbij voor rekening van Purmerend. De afgelopen jaren was er sprake van een overschot. In 2017 werd op basis van het landelijk verdeelmodel een structureel nadeel voor Purmerend verwacht. Door de gunstige economie verbeterde de arbeidsmarkt zodanig, dat in 2019 weer sprake is van een financieel voordeel. Op basis van de huidige prognose wordt een financieel voordeel verwacht van 4% dalend naar 1% in 2023. Wel is er een risico m.b.t. de korting in het gemeentefonds van de uitvoeringslasten. Hiervoor is een stelpost vanaf 2021 van € 600.000 opgenomen. Voor de afwijkingen in negatieve zin in enig jaar geldt dat deze moeten worden opgevangen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Bij het risico in de uitvoering wordt uitgegaan van een bedrag van maximaal € 1,0 miljoen. Beheersmaatregel: Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p>	€ 1.000
<p>Onderwerp: Koepelvrijstelling Werkom Omschrijving: Op dit moment loopt er een discussie tussen Werkom en de belastingdienst met betrekking tot de aangevraagde koepelvrijstelling. Indien de aanvraag niet (volledig) wordt toegewezen bestaat er het risico dat een deel van de btw voor Werkom niet wordt gecompenseerd en dat zij dit in rekening moeten brengen (als kostenverhoging) bij de gemeente Zaanstad en Purmerend. Voor Purmerend bedraagt dit risico € 150.000 per jaar. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p>	€ 150
<p>Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet Omschrijving: Binnen de beleidskaders kunnen zich sprongen in de uitgaven voordoen doordat voor specifieke inwoners plotseling dure voorzieningen moeten worden getroffen. Specifieke risico's die zich voordoen zijn een stijging van het aantal aanvragen door de invoering van het abonnementstarief en de verplichte tariefsverhogingen in het kader van de loonstijgingen in de zorg. Hiervoor is in de begroting weliswaar ruimte opgenomen, maar er is nog onvoldoende ervaring met hoe dit uitpakt. Beheersmaatregel: Voor de risico's is een bestemmingsreserve ingesteld. De bestemmingsreserve bevat daarnaast ook ruimte voor transformatie en innovaties in de uitvoering. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt.</p>	€ 0
<p>Onderwerp: Asbestsaneringen Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p>	€ 500
<p>Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken Omschrijving: De particuliere woningen zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. Ook is er nauwelijks ervaring met dergelijke projecten in Nederland. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Dit is in de meeste gevallen voor rekening van de opdrachtnemer. In vrijwel alle woningen is nog asbest aanwezig. Naar verwachting kan contact met asbest worden vermeden, maar dit is niet in alle gevallen zeker. Als vooraf blijkt dat uitvoering niet mogelijk is, zal uitvoering van de werkzaamheden pas mogelijk zijn als de eigenaar voor sanering heeft zorg gedragen. Als de werkzaamheden zijn aangevangen en er blijkt sprake te zijn van onvermijdelijk asbestcontact, zal dit de uitvoeringskosten aanzienlijk doen stijgen.</p>	€ 50

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
<p>Beheersmaatregel: Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien van 20%. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college er voor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p>	
<p>Onderwerp: MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP's) vastgoed</p> <p>Omschrijving: Het huidige MJOP is niet meer actueel en voldoet niet meer aan de eisen. In de begroting is rekening gehouden met de financiële uitkomsten van het huidige MJOP. Er is niet altijd sprake van een transparante situatie met betrekking tot (onderhouds)kosten en opbrengsten. Als gevolg hiervan ontstaan ook financiële risico's. Professioneel beheer en sturing op dit gebied is noodzakelijk.</p> <p>Beheersmaatregel: Er is gestart met het opstellen van een nieuw plan met behulp van externe expertise. Hierbij wordt ook de wettelijke verplichting van verduurzaming van onroerend goed meegenomen. Verwacht wordt dat dit plan gedurende 2020 beschikbaar komt. Op dit moment kunnen de financiële gevolgen van dit nieuwe plan nog niet ingeschat worden. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p>	p.m.
<p>Onderwerp: Grondexploitaties</p> <p>Omschrijving: Voor elke grondexploitatie zijn twee macro-economische risico's berekend. Ten eerste het effect van 5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven. Ten tweede het effect van 2 jaar vertraging van de geraamde opbrengsten als gevolg van het niet kunnen uitgeven van bouwrijpe kavels. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 1,32 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 4,02 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG).</p> <p>Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.</p>	€ 5.340
<p>Onderwerp: Lokaal referendum</p> <p>Omschrijving: De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p> <p>Beheersmaatregel: Niet van toepassing.</p>	€ 240
<p>Onderwerp: AVG</p> <p>Omschrijving: Sinds de AVG op 25 mei 2018 in werking is getreden, is er veel gebeurd op privacygebied. De AP controleert en deelt dwangsommen en boetes uit. Burgers dienen klachten in (bij de AP en bij de FG) en stellen gemeenten bij de rechter aansprakelijk voor door het verkeerd verwerken van hun persoonsgegevens ontstane schade. Tot nu toe zijn de toegekende schadevergoedingen beperkt tot € 500. De dwangsommen en boetes lopen echter in de tonnen en internationaal zelfs in de miljoenen (in Duitsland heeft een woningcorporatie een boete gekregen van € 14,5 miljoen euro voor het niet AVG-proof zijn van hun computersysteem. Systemen met soortgelijke manco's draaien ook bij de gemeente Purmerend).</p> <p>Beheersmaatregelen: De gemeente heeft in de afgelopen 1,5 jaar stappen gemaakt in het meer AVG-proof werken. Zo is de compliance structuur (inclusief de werkgroepen privacy) grotendeels ingericht. Verwerkersovereenkomsten komen steeds vaker bij het sluiten van een contract tot stand in plaats van naderhand. Aan de soort vragen van medewerkers valt af te leiden dat de bewustwording in de organisatie gegroeid is. Er zijn echter nog genoeg punten waarop risico's gelopen wordt. Denk bijvoorbeeld aan het feit dat er nog maar 1 DPIA is afgerond, terwijl er inmiddels veel meer verwerkingen aan een DPIA onderworpen hadden moeten worden; klachten van burgers, het ontstaan van datalekken. Het risico is moeilijk in geld uit te drukken, doordat de bedragen behoorlijk uiteen lopen. Het risico wordt gesteld op p.m. en is t.o.v. de begroting 2020 gewijzigd.</p>	p.m.
<p>Onderwerp: Loon/prijsstijgingen</p> <p>Omschrijving: In de begroting is rekening gehouden met de laatst afgesloten cao met een looptijd tot 1 januari 2021. Voor de jaren na 2021 is rekening gehouden met een stijging voor lonen inclusief werkgeverslasten van 3 procent per jaar. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Het ABP heeft reeds aangegeven dat de pensioenpremie onder druk ligt en dat er naar verwachting een extra verhoging in 2021 aanstaande is. Het effect hiervan is pas eind 2020 bekend. Vooralsnog gaan wij er vanuit dat de indexering van 3% per jaar voor loon en premies voldoende is. Een afwijking van 1% geeft een extra last van ruim € 0,5 miljoen.</p> <p>Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren) budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2021 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. Voor de algemene prijsstijgingen blijft de inflatie naar de actuele situatie 1,5% meerjarig. Voor deze prijsstijgingen wordt een bedrag van € 1,0 miljoen aangehouden (1,5% van € 66,7 miljoen).</p> <p>De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.</p>	€ 1.500

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel

Beheersmaatregel: Het hogere loon- en prijsniveau wordt in de begroting verwerkt. Hierdoor blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld.

Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders

€ 110

Omschrijving: De pensioenvoorziening voor (ex-)bestuurders is bij een externe partij ondergebracht. Voor de pensioenen van (ex-)bestuurders worden jaarlijks premies gestort. Als gevolg van de dalende rentestanden kunnen eerdere afkoopsommen en betaalde premies ontoereikend blijken voor de dekking van de pensioenverplichting. Omdat de rekenrentes uitgaan van een voortschrijdend gemiddelde, kan deze rente nog verder dalen. De kans op een verdere daling is voor de korte termijn (de komende jaren) nog steeds substantieel. In 2019 was een extra storting benodigd van circa € 38.000 zodat het opgebouwde tegoed conform het benodigde tegoed is. In het benodigde weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met een verdere daling van de rekenrente. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.

Beheersmaatregel: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt.

Onderwerp: Wachtgeld wethouders

€ 1.000

Omschrijving: Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is er een recht op wachtgeld. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt dan ontstaat er een nieuwe verplichting. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente bedraagt circa € 1,2 miljoen. Eind 2021 zijn er i.v.m. de fusie met Beemster nieuwe gemeenteraadsverkiezingen. Het is onwaarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.

Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum.

Onderwerp: Renterisico

€ 1.600

Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De ontwikkelingen in de stad staan niet stil en de bedrijvigheid is overal te voelen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,1%. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 40 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,4 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 1,6 miljoen. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.

Beheersmaatregel: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan.

Onderwerp: Vennootschapsbelasting

€ 250

Omschrijving: Met de invoering van de "Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen" kunnen activiteiten van de gemeente vanaf 2016 belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De gemeente heeft met de grondexploitatie voornamelijk één activiteit die kwalificeert als onderneming voor de Vpb. Ondanks dat de grondexploitatie kwalificeert als Vpb-onderneming, zal dit naar verwachting niet direct leiden tot een Vpb-belastingdruk. Op basis van een doorrekening van de Meerjarenprognose Grondexploitatie 2018 ontstaat mogelijk na 2026 een Vpb-last. Inmiddels lijkt een zodanige versnelling in de grondverkoop van Baanste Noord op te treden dat deze grondexploitatie veel eerder dan gepland afgesloten kan worden. Naar verwachting heeft dit ook tot gevolg dat de VPB-last een aantal jaren eerder zal ontstaan. Daarnaast is de belastingdienst van mening dat over reclameopbrengsten en over de opbrengsten van restafval VPB betaald moet gaan worden. Voor het onderdeel reclamebelasting zal naar verwachting een proefproces bij een andere gemeente gestart worden. Als de belastingdienst voor dit onderdeel een aanslag op gaat leggen en de belastingdienst wordt door de rechter in het gelijk gesteld zal dit de gemeente naar verwachting ongeveer € 40.000 per jaar kosten. Voor het onderdeel opbrengsten restafval zal naar verwachting 1% van de positieve opbrengsten verantwoord moeten worden als fiscale winst. De hieruit volgend VPB last is naar verwachting nihil omdat de fiscale winst voornamelijk (ruim) beneden de €15.000 per jaar blijft en de gemeente zich dan voor dit onderdeel niet kwalificeert als ondernemer (bescheiden bestaan is niet mogelijk).

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Beheersmaatregel: Met een externe deskundige is een analyse gemaakt van de verwachte Vpb-belastingdruk. In de analyse wordt uitgegaan van een vpb-last van circa € 250.000 over de gehele looptijd. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2020.	
Onderwerp: Gemeentefonds	€ 2.000
Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De integratie uitkering sociaal domein is vanaf 2019 grotendeels geïntegreerd in het algemene deel van het gemeentefonds waarop ook de uitkeringsfactor van toepassing is. Omdat het onderdeel Sociaal domein vanaf dat moment niet meer apart in beeld wordt gebracht, is het één op één oormerken van de inkomsten in de toekomst ook niet meer mogelijk en wordt het risico op lagere inkomsten als een risico van de algemene uitkering beschouwd. Daarnaast is de verwachting dat vanaf 2022 het klassieke deel en het Sociaal domein herverdeeld worden. In de kaderbrief 2021 is rekening gehouden dat dit voor Purmerend nadelig uit valt door het opnemen van een stelpost van € 1 miljoen vanaf 2022. Verder is er nog steeds een risico met het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond). Gezien de dynamiek in het fonds en een generieke opschalingskorting die doorloopt tot en met 2025 wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 2 miljoen. De omvang is hierop aangepast t.o.v. de begroting 2020.	
Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire /rijksbegroting).	
Totaal benodigd weerstandsvermogen:	€ 13.740

ONTWIKKELING VERHOUDING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

(bedragen x € 1 miljoen)	2015	2016	2017	2018	2019
Beschikbare weerstandscapaciteit	15,99	19,70	20,40	20,70	24,01
Benodigd weerstandsvermogen	14,90	14,00	17,30	16,40	13,74
Ratio	1,07	1,41	1,18	1,26	1,75

BEOORDELING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Het verschil tussen de optelling van alle risico's en direct beschikbare middelen in de algemene reserve heeft andere toelichting. *Deze toelichting gaat in op de volgende aspecten:*

- de afdekking van de risico's voor de korte termijn
- de afdekking van de risico's op de middenlange- en lange termijn

a. Afdekking van de risico's op de korte termijn

De risico's die zijn betrokken in bepaling van het benodigde weerstandsvermogen zijn:

- risico's die zich direct kunnen voordoen en zich enkele jaren kunnen herhalen
- risico's die eenmalig zijn en een grote impact hebben

Het risico dat verband houdt met de grondexploitatie Baansteer-Noord zal zich niet direct kunnen voordoen. Uit de realisatie van de gronduitgifte in de komende vier jaar zal blijken of we de uitgiftes voor de lange termijn moeten bijstellen. Zonder dit risico resteert een behoefte aan beschikbaar weerstandsvermogen van € 5,3 miljoen. Dit bedrag is ruimschoots afgedekt. De gemeente beschikt over voldoende direct inzetbare weerstandscapaciteit voor de risico's die zich op korte termijn kunnen voordoen.

b. Afdekking van de risico's op de middenlange en lange termijn

Op deze termijn verwachten we een ontwikkeling van de algemene reserve, waarbij de reserve stijgt van € 24 miljoen naar ruim € 48 miljoen. Op de lange termijn kunnen we bij de beschikbare weerstandscapaciteit ook het

dividend uit de aandelen Stadsverwarming meetellen. Dit is ruim voldoende voor de afdekking van het nu benodigde weerstandsvermogen.

KENGETALLEN

	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
1A Netto schuldquote	124,9%	112,1%	108,0%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	100,3%	105,9%	103,9%
2 Solvabiliteitsratio	9,5%	8,2%	13,1%
3 Grondexploitatie	15,7%	12,1%	14,3%
4 Structurele exploitatieruimte	0,2%	-1,3%	0,9%
5 Belastingcapaciteit	99,7%	101,1%	98,5%

Vanaf de programmarekening 2015 zijn gemeenten verplicht vijf kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). *Het betreft de volgende kengetallen:*

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Voor inzicht in het doorlenen, geven we de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weer (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Zo brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Bij de financiële activa nemen we ook alle verstrekte leningen op (artikel 36 lid b en c, van het BBV). Voor beide kengetallen geldt dat we aandelenkapitaal gewoon meewegen. Dit aandelenkapitaal is in de situatie van gemeente Purmerend van bijzondere betekenis. Onderdeel van de schuld is de deelname in de BV Stadsverwarming voor € 38,3 miljoen. Tegenover deze deelname staat normaal gesproken ook een vergoeding.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. Solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen 2019 is in de berekening nog wel inclusief €1.978 miljoen aan resultaatbestemming 2019 waarmee de raad nog moet instemmen.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat we deze waarde moeten terugverdienen bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde in de balans staan.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende

maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan: de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in betreffende gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishoudens in jaar t, te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

De ratio's over de vermogenspositie (1 a-2) laten ten opzichte van de rekening 2018 een sterke verbetering zien. Dit komt door het dalen van de schuld en het stijgen van de reserves. De andere ratio's hebben een minder opvallend verloop.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt verstaan: het geheel aan klein (correctief) onderhoud, planmatig (niet levensduur verlengend) onderhoud en levensduur verlengend onderhoud/(vervangings)investeringen aan gemeentelijke eigendommen. De volgende kapitaalgoederen worden hierin onderscheiden: wegen, riolering, kunst- en waterwerken, groen, begraafplaatsen, sportfaciliteiten, gebouwen en het (bedrijfs)wagpark.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het daarbij behorende beheerplan zijn bepalend voor het onderhoud en het eventuele voorzieningenniveau. Om dit beheer en onderhoud adequaat te kunnen uitvoeren, worden jaarlijks in de begroting budgetten en investeringskredieten ter beschikking gesteld.

Per kapitaalgoed (of categorie kapitaalgoederen) wordt hieronder ingegaan op het gewenste kwaliteitsniveau, de actualiteit van het onderhoudsplan, aanwezigheid van achterstallig onderhoud en de beschikbare middelen, alsmede eventuele reserves en voorzieningen.

WEGEN, RIOLERING EN KUNST- EN WATERWERKEN

Voor deze kapitaalgoederen geldt dat de meest noodzakelijke maatregelen worden bepaald op basis van periodieke visuele inspecties en het beheerpakket. De werkplanning wordt daarna integraal afgestemd tussen weg-, riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden, alsmede verkeerskundig en maatschappelijk gewenste aanpassingen.

De beheerplannen zijn een nadere uitwerking van de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsambities. In 2015 zijn deze plannen vernieuwd en op onderdelen aangepast aan de effecten van de doorgevoerde bezuinigingen.

Uitgangspunt is dat het onderhoud in technische zin op een minimaal aanvaardbaar niveau blijft, ter voorkoming van onveilige situaties en kapitaalvernietiging. Voor wegen, riolering en kunst- & waterwerken geldt het kwaliteitsniveau C (matig) volgens CROW-normering. Ondanks het streven om het wegenareaal op C-niveau te houden, is het onontkoombaar dat bij een cyclische onderhoudsplanning een deel van de wegen tijdelijk onder de norm zakt richting kwaliteitsniveau D (slecht tot zeer slecht). Hierdoor ontstaat incidenteel achterstallig onderhoud. Uit oogpunt van een verhoogd risico voor verkeersonveiligheid wordt het achterstallig onderhoud binnen een redelijke termijn weer opgelost middels (groot) onderhoud of een reconstructie.

De beheerplannen groen (2016), wegen (2016), straatmeubilair (2016), kunst- en waterwerken (2016) en spelen (2015) moeten voor 2020 opnieuw vastgesteld worden. Voor deze beheerplannen Purmerend is in Q4 2019 een update opgesteld voor twee jaar waardoor de looptijd van deze beheerplannen met twee jaar wordt verlengd. Door de huidige beheerplannen Purmerend voor twee jaar te verlengen lopen de beheerplannen in gemeente Beemster (welke zijn vastgesteld tot 2022) en gemeente Purmerend gelijk. In 2021 worden de beheerplannen voor de nieuwe gemeente voor zes jaar 2022 – 2027 aan u voorgelegd.

In 2019 is het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP+) 2018-2022 vastgesteld. Bij de opstelling is samengewerkt met de regio. Het GRP+ beschrijft het noodzakelijke onderhoud en vervanging van het rioolstelsel. Ook het afkoppelen van de riolering, ook op vrijwillige basis bij particulieren, maakt onderdeel uit van het GRP+. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommelingen in de lasten te egaliseren, wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening voor de geselecteerde kapitaalgoederen en geen voorziening per individueel product. Hierdoor kunnen verschillen elkaar per jaar compenseren.

Naast het GRP+ is, samen met het Hoogheemraadschap, de Klimaatatlas (de opvolger van het Stedelijk Waterplan 2005-2016) beschikbaar gesteld.

GROEN

Leidend voor het beheerplan voor het groen is de Groenkoers die in 2014 is opgesteld. Hierin is richting gegeven aan het ambitieniveau voor het groenonderhoud en de gewenste beeldkwaliteit (niveau C), zoals afgesproken met de gemeenteraad. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte lag op C-niveau, maar in het groenbeheer wordt inmiddels niveau B aangehouden. Vanwege het jarenlange onderhoud op C-niveau was er achterstallig onderhoud ontstaan. Inmiddels heeft een grote inhaalslag in het achterstallig onderhoud plaatsgevonden.

BEGRAAFPLAATSSEN

De beschikbaarheid van graven en urnennissen is voor langere termijn gewaarborgd, er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Het beheer en onderhoud wordt bekostigd uit meerjarig afgekochte grafrechten. Met de egalisereserve begraafrechten vallen deze grafrechten in de toekomst vrij in de exploitatie ter dekking van het jaarlijkse beheer en onderhoud.

SPORTFACILITEITEN EN SPEELVOORZIENINGEN

De sportcomplexen en bijbehorende gebouwen zijn eigendom van de gemeente Purmerend, maar worden volledig geëxploiteerd en beheerd door stichting Spurd. De samenwerking tussen de gemeente en Spurd zorgt ervoor dat wij ook in staat zijn om betrokken te zijn bij de ontwikkeling van nieuwe sportcomplexen en het onderhoud. Dit zorgt ervoor dat de accommodaties zolang mogelijk in staat zijn om hun functie te vervullen.

GEBOUWEN

De gemeente heeft meerdere panden in eigendom. Deze portefeuille is dit jaar uitgebreid met het poppodium P3 en de eerste tijdelijke woningen zijn geplaatst. De verschillende panden zijn in eigengebruik (zoals het stadhuis en theater de Purmaryn), in gebruik van scholen, welzijnsinstellingen, de veiligheidsregio of verhuurd aan derden. De invulling van de panden kan ook tijdelijk zijn tot dat deze een nieuwe bestemming krijgen. Dit zou ook kunnen betekenen dat het gesloopt wordt of dat er gezocht wordt naar een geschikte verkooppartij. De panden worden onderhouden naar mate de functievervulling. Hierbij wordt de gebruiker nauw betrokken.

WAGENPARK

De vervanging van het wagenpark wordt jaarlijks volgens een meerjarig investeringsplan geraamd, waarbij wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Het moment van vervangen gebeurt waar mogelijk op basis van een langere technische levensduur.

4 Grondbeleid

ALGEMEEN

De paragraaf grondbeleid is, op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) een verplicht onderdeel van de jaarrekening. In de jaarrekening heeft de paragraaf de functie van terugblik.

Grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkeling van de stad en richt zich op het gebruik van de grond als bepalende factor voor de kwaliteit van de leefomgeving. In 2019 is er een nieuwe nota grondbeleid vastgesteld

GRONDBELEID PURMEREND 2019

In de nieuwe nota grondbeleid staat centraal dat we onszelf bij iedere gebiedsontwikkeling de volgende vraag stellen; *“Is ons deze ontwikkeling - op deze plek en met deze maatschappelijke impact - de investering waard?”* Daarmee heeft de nota grondbeleid een wat andere lading gekregen dan de vorige nota grondbeleid uit 2012. Nota's grondbeleid zijn traditioneel vaak stukken waarin de mogelijke instrumentaria voor de gemeente worden beschreven en er een voorkeurskeuze wordt gemaakt ten aanzien van de rol van de gemeente in de gebiedsontwikkeling. In de nota grondbeleid van 2019 is dat onderdeel nog steeds aanwezig, maar de nadruk ligt vooral op het bieden van een afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. De hedendaagse praktijk is namelijk dat er steeds meer binnenstedelijk wordt ontwikkeld. Daar is veel meer afstemming tussen verschillende partijen nodig dan bij een traditionele gebiedsontwikkeling als een uitleglocatie. Bij binnenstedelijk ontwikkelen is een zorgvuldige belangenafweging nodig. De nota grondbeleid 2019 biedt daartoe een afwegingskader.

In de nota grondbeleid 2019 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- zorgen voor een kader voor gebiedsontwikkelingen;
- de focus leggen op actuele kerndoelen en lange termijn doelen. Op basis van die doelen wordt gezorgd voor een integrale afweging van plannen;

- bijdragen aan een effectieve samenwerking tussen gemeente en ontwikkelende partijen, eigenaren en partners in de gebiedsontwikkeling;
- inbedding van de integrale afweging in de organisatorische en besluitvormingsprocessen;
- actualiseren van de kaders voor grondprijnsbeleid, risicomanagement en informatievoorziening.

Voor onze gemeente zijn drie hoofdvormen van grondbeleid te onderscheiden; regie-faciliterend, passief-faciliterend en actief. De voorkeurskeuze in Purmerend is een faciliterende houding. Op de regie-faciliterende houding wordt ingestoken als gebiedsontwikkelingen bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen. Ontwikkelingen die laag scoren op de kerndoelen wordt begeleid met passief-faciliterend grondbeleid. Daarnaast is er in de nota grondbeleid ook ruimte geboden om actief grondbeleid te voeren. Dat kan bijvoorbeeld tot uiting komen in de aankoop van strategische locaties of het inzetten van eigen locaties voor bepaalde doelstellingen die door de markt niet, of onvoldoende worden opgepakt.

INFORMATIEVOORZIENING MPG

Gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage met informatie over de voortgang van de lopende grondexploitaties en het faciliterend grondbeleid. In het MPG kijken we terug op het afgelopen jaar en vooruit naar de komende jaren. Er wordt overzicht gegeven van het totale aanbod aan woningbouw- en bedrijventerreinprogrammering. Dit wordt afgezet tegen de verwachte vraag, zodat er onderbouwde keuzes gemaakt kunnen worden over de kaderstelling bij het opstarten van nieuwe initiatieven. De te verwachten ontwikkelingen vertalen we financieel en we geven een onderbouwing van de winstneming en de beleidsuitgangspunten van de reserves in relatie tot de risico's in grondzaken. Van de gemeentelijke grondexploitaties en de kostenverhaalprojecten wordt een update gegeven van belangrijkste ontwikkelingen. Kortheidshalve verwijzen we naar het MPG 2020. Tevens verwijzen we naar de Paragraaf 'weerstandsvormen en risicobeheersing' van de programmarekening, waarin ook de risico's en reserves van het grondbeleid staan.

WET RUIMTELIJKE ORDENING EN GRONDBELEID

De huidige Wro maakt het mogelijk regietaken krachtiger ter hand te nemen zonder zelf per definitie ontwikkelaar te zijn bij de productie van bouwgrond. De gemeente kan aan de initiatiefnemer/eigenaar van een locatie eisen stellen voor ontwikkeling van de gehele locatie. De Grondexploitatiewet biedt een basis om met initiatiefnemers privaatrechtelijke overeenkomsten aan te gaan waarbij we, naast het stellen van kwaliteitseisen, afspraken maken over het kostenverhaal.

Mochten initiatiefnemers geen overeenkomst willen aangaan, dan kent de Grondexploitatiewet mogelijkheden tot het verplichten van het kostenverhaal. Bij het nemen van een ruimtelijk besluit waarmee een locatieontwikkeling mogelijk wordt (bijvoorbeeld een bestemmingsplan), moeten we vaststellen of het kostenverhaal is verzekerd en of het stellen van locatie-eisen nodig is. Als dat niet het geval is, dan kan de gemeente vervolgens door het vaststellen van een exploitatieplan de regie op de ruimtelijke ontwikkeling behouden en de kosten die daarmee samenhangen afdwingen.

Voor verkennende gesprekken met initiatiefnemers voor locaties die ontwikkeld kunnen worden, hebben we voor 2019 een budget van € 121.000 opgenomen. Er is € 136.000 gebruikt. Mogelijk is dat na verkennende gesprekken de initiatiefnemer van een vervolg afziet. Voor de initiatieven die wel doorgaan, sluiten we een overeenkomst af waarmee de ambtelijke kosten op de initiatiefnemer worden verhaald. De initiatiefnemer verplicht zich met het ondertekenen van een intentie- of anterieure overeenkomst onder andere tot het betalen van een vastgesteld bedrag aan gemeentelijke plankosten en bovenplanse kosten (nota GKP). Indien de werkelijk gemaakte plankosten afwijkt van de door de initiatiefnemer betaalde bijdrage wordt het saldo tussen de betaalde bijdrage en de werkelijk gemaakte plankosten verrekend via de bestemmingsreserve gronden.

VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)

In 2019 is aangifte gedaan voor de vennootschapsbelasting over het jaar 2017. Over het jaar 2016 is eerder aangifte gedaan. Met de Belastingdienst zijn in 2019 gesprekken gevoerd over de aangifte 2016 en 2017. Hierbij is gesproken over de prognose van de grondexploitaties, aanpassingen in de aangiften en het al dan niet sluiten van een vaststellingsovereenkomst (VSO) met de Belastingdienst over de wijze van afhandeling van de aangiften. Deze gesprekken worden in 2020 voortgezet. De gesprekken geven geen aanleiding om te verwachte belastingaanslagen in de jaarrekening op te nemen.

RICHTLIJNEN VERSLAGLEGGING GRONDEXPLOITATIES

Voor lopende grondexploitaties gelden de volgende richtlijnen:

- de looptijd van een grondexploitatie is maximaal 10 jaar. Afwijken van deze termijn mag, mits de gemeenteraadbesluit tot aanvullende beheersmaatregelen. Inmiddels heeft de gemeente geen grondexploitaties meer die langer dan 10 jaar zullen lopen;
- de rentetoerekening aan grondexploitaties wordt gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen;
- de disconteringsvoet voor alle grondexploitaties is conform de "Notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving juli 2019" van de Commissie BBV 2%. Deze disconteringsvoet is de grondslag voor het bepalen van de Netto Contante Waarde;
- de hoogte van een verliesvoorziening voor een negatieve grondexploitatie wordt bepaald aan de hand van de (negatieve) netto contante waarde van de grondexploitatie.

RESULTAATBESTEMMING

Bij het verwerken van gerealiseerde, dan wel nog te realiseren winsten en verliezen ten aanzien van grondexploitaties, hanteren we binnen het grondbeleid in Purmerend de volgende methodiek:

Verliesneming

Zodra duidelijk wordt dat een grondexploitatie verliesgevend zal worden afgesloten, wordt het verlies verwerkt in het resultaat. Dit vindt plaats door een verliesvoorziening te treffen.

Winstneming

Winstneming vindt plaats bij het afsluiten van een grondexploitatie en/of tijdens de looptijd. De bepaling van de winstneming volgt de BBV-richtlijnen.

In onderstaande tabel zijn de verwachte resultaten van de grondexploitaties (BIE) weergegeven.

Tabel: Verwachte resultaten Bouwgrond in Exploitatie (BIE)

Projecten (bedragen in € mln.)	Einddatum	Boekwaarde (31-12-2019)	Verwacht eindresultaat (NCW)
Baanstee-Noord	2030	€ -34,31	€ 23,57
Brantjesstraat	2020	€ -0,10	€ 0,44
Karekietpark	2019	€ 0,00	€ 0,30
Kop West	2025	€ -1,20	€ 2,61
Klein Where	2021	€ -1,05	€ 0,70
Weidevenne II	2020	€ 0,72	€ -0,06

5 Financiering

ALGEMEEN

Doelstelling

Doel van deze paragraaf is om uw raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit moet plaatsvinden binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente te regelen.

Gemeentelijke kaders

Onze kaders zijn vastgelegd in de, volgens artikel 212 Gemeentewet, vastgestelde 'Financiële verordening gemeente Purmerend 2018' (raadsbesluit 1456160). Het gaat om kaders voor het uitvoeren van de financieringsfunctie zoals doelstellingen, richtlijnen en limieten die voor het college gelden. In deze verordening is ook het treasuryonderdeel opgenomen waarin de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie is vastgelegd met uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het bevat met name protocollen voor de dagelijkse uitvoering. De onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn het kasbeheer, het risicobeheer, de financiering en de administratieve organisatie.

Beleidsdoelstelling

De beleidsdoelstelling is om inzicht te hebben in de langetermijnontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen we geen overmatige risico's lopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

ONTWIKKELINGEN GEMEENTE PURMEREND

Risicobeheer

In de wet fido is een kasgeldlimiet en een renterisiconorm opgenomen om de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente te beperken. *Renterisico's kunnen worden onderscheiden in:*

- het renterisico van de vlottende schuld (de kasgeldlimiet) en
- het renterisico van de vaste schuld (de renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. Een gemeente mag drie kwartalen achter elkaar deze limiet overschrijden. De norm wordt getoetst op de eerste dag van het kwartaal.

In onderstaande tabel is het kasgeldlimiet over 2019 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Kwartaal	Maximaal % o.b.v. actuele regeling	Berekend maximaal limiet	Vlottende middelen -/- vlottende schuld	Onder-schrijding
I	8,50%	-19.941	-13.765	6.176
II	8,50%	-19.941	-11.569	8.372
III	8,50%	-19.941	-15.968	3.973
IV	8,50%	-19.941	-16.488	3.453

In 2019 is de kasgeldlimiet niet overschreden, ondanks dat gedurende het hele jaar de financieringsbehoefte zoveel als mogelijk is afgedekt met kortlopende financiering. In december zijn twee leningen aangetrokken vanwege de consolidatie van de korte schuld.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille.

In onderstaande tabel is de renterisiconorm (op kas- en contractbasis) over 2019 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019
1a Rente herziening op vaste schuld opgenomen gelden (o/g)	-
1b Rente herziening op vaste schuld uitgeleende gelden (u/g)	-
2 Rente herziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-
3a Nieuw aangetrokken vaste schuld	28.000
3b Nieuw verstrekte lange leningen	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	28.000
5 Betaalde aflossingen	27.286
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	27.286
7 Renterisico op de vaste schuld (2+6)	27.286
8 Renterisiconorm	46.920
9a Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	19.634
9b Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-
10 Berekening renterisiconorm:	
11 Stand van de vaste schuld per 1 januari	234.600
12 Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm (10 x 11)/ minimum € 2,5 mln	46.920

Financiering

a. Portefeuille opgenomen langlopende leningen

De ontwikkeling van de leningenportefeuille op de vaste schulden is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen x € 1.000).

Schuldrestant opgenomen leningen per 1 januari 2019	€ 270.108
Nieuw aangetrokken leningen	€ 28.000
Reguliere aflossingen	-€ 27.286
Schuldrestant o/g leningen per 31 december 2019	€ 270.822

Per 31 december 2019 heeft de gemeente 33 langlopende geldleningen o/g met een totaalrestant van bijna € 271 miljoen. Hiervan zijn twee leningen doorverstrekt aan Stadsverwarming (€ 8 miljoen) en Woningcorporaties (€ 2,2 miljoen). Het gemiddelde rentepercentage voor 2019 bedraagt 1,84%.

De rentepercentages van de nieuwe leningen zorgen voor een verdere daling van het gemiddelde percentage van de totale portefeuille. Eind 2019 is de rente voor 10 jaars gelijk/fixe licht aan het stijgen. De stand van de leningenportefeuille is eveneens terug te vinden bij de toelichting op de balans.

In 2019 zijn twee langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 28 miljoen:

Instelling	Bedrag	Periode	Rente%
BNG	€ 14.000.000	15 jaar lineair	0,259%
BNG	€ 14.000.000	15 jaar fixe	0,549%

In de begroting 2019 is een financieringsbehoefte opgenomen van maximaal € 35 miljoen voor de herfinanciering van leningen en financiering van investeringen.

b. Portefeuille opgenomen kortlopende leningen

De gemeente streeft ernaar zo veel mogelijk gebruik te maken van kortlopende financiering. Dit omdat kortlopende financiering doorgaans goedkoper is dan langlopende financiering. Om die reden wordt er gebruik gemaakt van de rekening courant faciliteit bij de BNG en worden er kasgeldleningen aangetrokken. Over heel 2019 is er sprake geweest van een negatief percentage op beide financieringsinstrumenten. Dit heeft de gemeente uiteindelijk € 85.000 aan rentebaten over de opgenomen kasgeldleningen opgeleverd.

De oorzaak voor een tijdelijk lagere financieringsbehoefte is in onderstaande tabel af te leiden:

Ontwikkeling van de schuldenlast (in miljoenen euro's):	Prognose 31-12-2019	Rekening 31-12-2019
Geinvesteerd vermogen:		
(Im-)materiele activa	264,7	237,9
Financiële activa	52,2	57,9
Grondexploitaties	23,9	35,9
Totaal aan geïnvesteerd vermogen	340,8	331,9
Eigen vermogen:		
- Algemene reserve (exclusief resultaat 2019)	17,4	24,0
- Bestemmingsreserves	7,4	18,9
Vreemd vermogen:		
- Langlopende leningen o/g	270,8	270,8
- Voorzieningen	4,6	6,7
- Kortlopende financieringsmiddelen (b.v. kasgeld)	40,6	11,5
Totaal gefinancierd	340,8	331,9
<i>Op basis van bovenstaande bedraagt de schuld per inwoner (basis: 80.000)</i>	<i>4.260</i>	<i>4.149</i>

De lagere stand van de investeringen wordt veroorzaakt door vertragingen in investeringstempo in materiële vaste activa. Dit is een tijdelijk effect. Hogere standfinanciële vaste activa doordat de overdracht P3 pas plaatsvindt per 01-01-2020 en hogere stand bestemmingsreserves door storting rijksbijdrage aardgasloos naar reserve duurzaamheid en de winstneming op de grondexploitaties als toevoeging op de reserve gronden.

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maakt gemeente Purmerend gebruik van de rente-omslag-methode. Hierbij beschouwen we als rentelasten:

- Voor de externe financiering: het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.
- Voor de interne financiering: de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen, te weten de reserves en voorzieningen en de omslag-rente over de investeringen en deelnemingen.

Door toepassing van de rente-omslag-methode rekenen we de rentelasten, aan de hand van de stand van de investeringen, toe aan de taakvelden in de programmabegroting. De gedachte achter het toerekenen van bespaarde rente over de reserves en voorzieningen is dat het voor de kostprijsberekening van een gemeentelijke taak niet uitmaakt of hiervoor externe financiering is aangetrokken of dat dit uit eigen middelen gefinancierd is. Als de omslagrente afwijkt van de rente die de gemeente (gemiddeld) op haar opgenomen leningen betaalt ontstaat een renteresultaat. We hanteren voor 2019 een omslagpercentage van 2,25%. Voor 2020 is de renteomslag aangepast naar 2,00%.

Het renteresultaat voor 2019 is als volgt opgebouwd: (x € 1.000)

Ontwikkeling renteresultaat 2018		
a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	+/+	4.659
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	-588
Saldo rentelasten en rentebaten		4.070
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-677
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend (werkelijke rente lening og): project Baansteer-Noord, SVP en Wooncompagnie	-/-	-363
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (werkelijke rente lening)	+/+	297
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-743
d1. Rente over voorzieningen	+/+	-
d2. Rente over eigen vermogen	+/+	619
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1,41%	3.946
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag):		
- MVA integraal gefinancierd (omslagrente)	-/-	-5.233
- FVA-deelnemingen (omslagrente)	-/-	-1.055
	2,25%	-6.288
Renteresultaat op het taakveld treasury excl. bespaarde rente	0,84%	-2.342

De begroting bevat jaarlijks een raming van het verwachte renteresultaat en de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen. Het renteresultaat (€ 2,3 miljoen) begroten we onder de algemene dekkingsmiddelen (onderdeel eigen financieringsmiddelen). In de tweede tussenrapportage was rekening gehouden met een renteresultaat van € 2,1 miljoen.

EMU saldo (wet HOF)

De Europese afspraken die in de wet HOF (Houdbare Overheids Financiën) zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de medeoverheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,3% van het BBP (Bruto Binnenlands Product). Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting. Er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort. Voor 2019 zijn de referentiewaarden voor gemeenten niet bekend gemaakt.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van een waardedaling van een vordering vanwege het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij door insolventie of deficit. In 2019 zijn er geen uitzettingen van middelen geweest. De gemeente Purmerend loopt een beperkt krediet risico over gelden die zijn uitgezet in het kader van haar publieke taak (woningbouwcorporaties, stadsverwarming en derden). Verder maken we geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De gemeente neemt deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, de Stadsverwarming Purmerend, HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC) en direct via Alliander (netwerkbeheer). Het risico op waardeverlies van deze aandelen zijn aanwezig maar gering.

Relatiebeheer/saldo-beheer

De doelstelling van het kasbeheer is het zoveel mogelijk beperken van de dagelijkse kasoverschotten c.q. kastekorten met inachtneming van het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten van de saldi op de diverse gemeentelijke rekeningen.

Het betalingsverkeer in 2019 heeft zo veel mogelijk plaatsgevonden via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Hieraan ten grondslag ligt de Financieringsovereenkomst voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer. Op basis hiervan beschikt de gemeente Purmerend over een direct opneembaar krediet via de rekening courant. Het percentage dat voor roodstand wordt berekend bedraagt het Euribor tarief + een opslag van 0,25%. Per 31 december 2019 bedroeg het 1-maands Euribor-tarief -0,436%. De bij de BNG aangehouden rekeningen voor belastingen en sociale zaken worden voor de bepaling van het totaal saldo automatisch vereffend.

Daarnaast heeft de gemeente sinds 2013 te maken met het zogenoemde schatkistbankieren. Dit verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tegelijkertijd hoeft het Rijk dan minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de staatsschuld daalt. Bij schatkistbankieren worden de tegoeden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën wel buiten de schatkist van het Rijk houden. Voor Purmerend bedroeg dit drempelbedrag in 2019 € 1,760 miljoen. Conform de vereisten in het BBV (art 52c), vermelden we in de toelichting op de balans het drempelbedrag en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat Purmerend buiten 's Rijks schatkist heeft aangehouden.

Naast het betalingsverkeer via de BNG vond in 2019 nog beperkt betalingsverkeer plaats via de ING bank.

6 Bedrijfsvoering

ALGEMEEN

Bedrijfsvoering schept voorwaarden en biedt ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën, Personeelszaken en meer. Het biedt de randvoorwaarden om het goede werk voor de stad te kunnen blijven doen. Daarom wordt onze bedrijfsvoeringsbehoefte gespiegeld aan het werk dat wij voor de stad doen.

Om aan te bieden wat nodig is, schakelen we continue tussen maatwerk en standaardisatie. Vanuit de Rijksoverheid wordt voor de bedrijfsvoering sterke nadruk gelegd op standaardisatie. Daar sluiten we waar het kan op aan. Maar om in te spelen op specifieke situaties is vaak maatwerk nodig. Onze bedrijfsvoering moet meebewegen met de dynamiek in de organisatie maar ook goede invulling geven aan standaards om aangesloten te blijven op de ketenpartners.

ANDERS WERKEN

De kunst is als organisatie een balans te vinden tussen een efficiënte en bedrijfsmatige werkorganisatie en een effectieve gemeente die uitgaat van zijn inwoners. Met andere woorden: tussen het aanbrenge van standaardisatie en het bieden van maatwerk. Onder andere betekent dit dat er nog systemen te realiseren zijn en koppelingen moeten worden gelegd voor de uitvoering van verschillende dienstverleningsprocessen. Dat heeft onze continue aandacht. Verder gaat het hierbij bijvoorbeeld om de voorbereiding op de Omgevingswet. Daarvoor worden aansluitingen gemaakt met ketenpartners zoals de provincie, het waterschap en de omgevingsdienst. Met deze partners werken we samen aan plannen en processen. Als het om maatwerk gaat, zien we onder andere dat onze investeringen in andere vormen voor het afwikkelen van bezwaarschriften inmiddels landelijk aandacht hebben gekregen.

FUSIE BEEMSTER EN PURMEREND

In 2019 heeft de gemeenteraad het herindelingsontwerp vastgesteld om te komen tot een bestuurlijke fusie met Beemster per 1 januari 2022. Na terinzagelegging is dit document gewijzigd in een herindelingsadvies en aan de gemeenteraden van Beemster en Purmerend aangeboden ter besluitvorming in februari 2020. Er is in 2019 hard gewerkt aan de totstandkoming van deze documenten en de inhoud hiervan. Hierbij is zowel in Beemster als in Purmerend een zorgvuldig proces doorlopen en is de inbreng van inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers meegenomen en verwoord in het herindelingsadvies.

PERSONEEL

Wnra

De invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is in gemeente Purmerend vloeiend verlopen. De lokale regelingen zijn in samenwerking met managers en de medezeggenschapsorganen omgezet naar de nieuwe situatie, alle medewerkers hebben een voortzettingsovereenkomst ter ondertekening ontvangen en de digitale processen zijn aangepast.

Verklaring omtrent gedrag (VOG)

Vanaf 1 januari 2020 geldt voor overheden de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO stelt dat 'alle medewerkers (intern en extern) bij indiensttreding een specifiek voor de functie verstrekte Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)' moeten overleggen. Hierop zijn geen afwijkingen toegestaan. Vanaf 2020 moet de norm binnen alle betrokken overheidsinstanties volledig ingevoerd zijn. Binnen Purmerend was een VOG voor bepaalde functies al verplicht. In de loop van 2019 is deze verplichting voor iedere nieuwe medewerker in Purmerend ingevoerd. Vanaf september 2019 worden deze VOG's digitaal aangevraagd.

Arbeidsmarkt

Binnen de gemeente Purmerend hebben we veel diverse functies. Met de veranderende en steeds krappere wordende arbeidsmarkt, merken ook wij dat het lastig is om (met name specialistische) vacatures in te vullen. Daardoor maken we extra kosten voor de inhuur van derden en werving en selectie bureaus. Het is dus belangrijk om nieuwe manieren van werven te onderzoeken en andere netwerken te benaderen. Om deze reden is de behoefte aan een corporate recruiter ontstaan. In 2019 is een recruiter geworven die in 2020 gaat beginnen. De recruiter gaat ook een belangrijke rol spelen in de arbeidsmarktcommunicatie.

Trainee pool

De regionale trainee pool MRA (Metropool Regio Amsterdam) is in januari 2013 in het leven geroepen om jonge mensen aan te trekken voor het werken binnen een gemeente. Bij het werven van nieuwe medewerkers zijn we succesvol gebleken in het binnenhalen van jonge mensen. Hierdoor is een gezonde mix ontstaan van medewerkers van alle leeftijden. Dit heeft tot gevolg dat het nut van de trainee pool zoals die was opgezet niet meer van toepassing is. Hierom is eind vorig jaar besloten om ons uit de MRA trainee pool terug te trekken.

Inwerkprogramma

Om nieuwe medewerkers goed te laten landen in de organisatie en ze meteen mee te nemen in de werkwijze van onze gemeente voor de stad is het introductieprogramma verder ontwikkeld. Het blijkt dat medewerkers die op een goede manier worden geïntroduceerd zich eerder verbonden voelen met de organisatie.

In het introductieprogramma is o.a. aandacht voor de Purmerendse manier van werken tijdens de workshop 'hoe werkt de gemeente Purmerend'. Maar ook 'hoe werkt het proces bestuurlijke besluitvorming'? Uiteraard maakt privacy en integriteit deel uit van het introductieprogramma. Verder willen we nieuwe medewerkers kennis laten maken met de (projecten in) de stad. En vrijblijvend kunnen er onderdelen worden gekozen zoals bijvoorbeeld een raadsvergadering bijwonen.

PERSONEEL / INHUUR DERDEN

Personeel versus inhuur derden (bedragen x € 1.000)	2019
Loonsom vacatures (incl. vergoedingen wegens ziekte, detacheringen, etc)	5.628
Begrote inzet tijdelijke krachten	1.173
Begrote inzet externe expertise	1.029
Totaal beschikbaar budget inhuur	7.830
Inhuurkosten t.l.v. vacatureruimte	5.514
inhuurkosten expertise	4.187
Totaal kosten inhuur derden	9.701
Verschil inhuur derden	-1.871
Inhuur gedekt t.l.v. grondexploitaties, investeringskredieten, anterieure overeenkomsten	1.706
Inhuur gedekt t.l.v. materieel begrote budgetten binnen de programma's	165
	0

RECHTMATIGHEID

Begrotingsonrechtmatigheden binnen de exploitatie

Op programmaniveau zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten onrechtmatig. Dit moeten we op programmaniveau toelichten (artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet). Bij het uitvoeren van de begroting worden lasten op een programma, voor zover deze hoger zijn dan de vastgestelde actuele begroting, aangemerkt als

zogenaamde begrotingsonrecht-matigheid. Dit betekent dat er geen besluiten tot wijziging van de begroting meer tot stand zijn gekomen na afloop van het begrotingsjaar 2019. Voor de overschrijding geldt dat we moeten toelichten wat de oorzaken zijn en toelichten, voor zover dat kan, dat er samenhang is met andere onderschrijdingen of hogere baten. De programma's die zijn overschreden staan hieronder in een tabel. Vanwege de samenhang met het rekeningresultaat (lees de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves) staat ook voor welk bedrag (eventueel) we de overschrijding compenseren met een mutatie op specifieke reserves.

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting bijgesteld lasten 2019	Realisatie lasten 2019	Over- schrijding	Samenhangend met reserves/ voorzieningen	Samenhangend met andere onderschrijdingen of hogere baten
Programma 01 Publiekdiensten	-6.242	-6.315	-73	Nee	Ja
Programma 02 Samenleving	-130.157	-131.467	-1.310	Ja	Nee
Programma 05 Bereikbaarheid	-2.839	-3.001	-162	Nee	Nee
Programma 09 Economie	-1.331	-1.533	-202	Nee	Nee
Programma 10 Bestuur & Concern	-9.159	-9.944	-785	Ja	Ja
Overzicht Overhead	-20.501	-21.641	-1.139	Nee	Ja
TOTAAL	-170.229	-173.901	-3.672		

Toelichting

Voor 2019 is de overschrijding € 3.671.549. De volgende programma's veroorzaken deze overschrijding:

Programma 1 Publiekdiensten

De overschrijding wordt enerzijds veroorzaakt door hogere uitvoeringskosten basisregistraties van € 138.000 voor de regiogemeenten. Deze hogere kosten zijn doorberekend aan de regiogemeenten (hogere baten van € 138.000). Anderzijds zijn er meer uitgaves op reisdocumenten, wat heeft geleid tot een hogere afdracht van leges aan het Rijk van € 94.000. Deze hogere afdracht heeft geleid tot een hogere legesopbrengst van € 94.000.

Programma 2 Samenleving

De overschrijding van de lasten met € 1.310.265 wordt mede veroorzaakt door een overschrijding op de uitgaven voor jeugdzorg met € 2,6 miljoen in 2018 en 2019 (zie raadsbrief 1501352 d.d. 04-02-2020). Dit tekort is gedekt door een onttrekking van 3,3 miljoen aan de bestemmingsreserve transformatie 3D. Overigens betreft dit een openeinde regeling. Verder zijn er overschrijdingen voor € 200.000 inzake compensatie Spurd voor het exploitatietekort en inkomstenderving zwembad uit 2018 i.v.m. de renovatie en € 74.000 voor hogere apparaatskosten voor evenementen.

Programma 5 Bereikbaarheid

Deze overschrijding van € 162.000 betreft hogere onderzoekskosten door inhuur van externe expertise op het gebied van verkeersveiligheid, parkeermaatregelen (centrumgebied) en aanpassing van de verordening parkeertarieven.

Programma 9 Economie

De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere apparaatskosten van € 202.000. De ontwikkelingen binnen de stad Purmerend zijn veel en divers en passen binnen de ambitie van de gemeente. In de praktijk blijkt het zwaartepunt van de inzet meer te liggen bij de reguliere overheidstaak ter bevordering van de economische (BIZ, startersloket, green deal 2.0 etc.) toeristische activiteiten (stadspromotie, evenementen etc.) in de gemeenten. De doorbelasting van apparaatskosten voor deze taken zijn daarom structureel € 202.000 hoger dan geraamd.

Programma 10 Bestuur & Concern

Er zijn op dit programma een drietal grotere overschrijdingen. De overschrijding van € 350.000 wordt veroorzaakt door meerkosten in de dienstverleningsovereenkomst (DVO) Beemster. Deze kosten zijn afzonderlijk in rekening gebracht aan de gemeente Beemster waardoor de baten (bijdrage) ook € 350.000 hoger zijn dan begroot. Een andere overschrijding betreft hogere apparaatskosten voor taken binnen de regio. Diverse ontwikkelingen regionaal (met name de Mra) heeft de nodige ambtelijke capaciteit gevraagd van € 156.000. Deze kosten zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve Samenwerking Regio Zaanstreek-Waterland. Als laatste blijkt de voorziening voor groot onderhoud voor het Waterlands archief niet toereikend a.g.v. achterstallig onderhoud. Hiervoor heeft het college een extra dotatie gedaan van € 200.000 om de voorziening toereikend te maken. Het restant wordt verklaard door hogere kosten van € 79.000 voor contributies en lidmaatschappen bij het college.

Overzicht Overhead

De overschrijding op overhead komt enerzijds voort uit hogere kosten (€ 450.000) op management, informatievoorziening en verrekeningen. Dit betreft loonkosten gerelateerde bedragen waar ook baten van € 458.000 tegenover staan (inhoudingen, opbrengsten detacheringen etc). Anderzijds is er een overschrijding op frictiekosten van € 690.000. Dit saldo bestaat uit kosten van bovenformatief personeel die geplaatst zijn in de teams Maatwerk en Werk naar werk. Daar tegenover staan nog detacheringssomkosten van bovenformatief personeel die onderdeel uitmaken van deze teams
€ 278.000.

Begrotingsonrechtmatigheden op investeringen

Ook voor de investeringen geldt dat uitgaven boven het bedrag waarvoor krediet is verleend, we aanmerken als onrechtmatig. Overschrijdingen moeten vooraf worden gemeld aan de gemeenteraad. Voor de investeringskredieten 2019 geldt dat overschrijdingen (groter dan 3% en/of groter dan € 100.000) zijn benoemd en toegelicht per programma in de financiële toelichting (in het jaarverslag). Hiervan is geen sprake geweest in 2019.

Begrotingsonrechtmatigheid op aanbestedingen

Er zijn tevens een aantal onrechtmatigheden ten aanzien van de aanbestedingen geconstateerd. De gemeente werkt hard aan het herstellen en voorkomen van aanbestedingsonrechtmatigheden.

7 Verbonden partijen

Doelstelling

Gemeente Purmerend is verbonden aan een aantal partijen. Deze paragraaf geeft inzicht met welke. We streven ernaar om de partijen mee te laten lopen in onze reguliere Planning en Control-cyclus. Dat betekent dat de begroting en de rekening van de partijen, tijdig beschikbaar moeten zijn.

Wat is een verbonden partij

Een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn een subsidie of een garantstelling.

Hoe kijken wij aan tegen inhoudelijke aansturing verbonden partijen?

Gemeente Purmerend heeft om diverse redenen een belang in verbonden partijen. Dit kan diverse oorzaken hebben:

- Vanuit het verleden ontstaan, gemeentelijk belang beperkt, maar financieel interessant vanwege dividendinkomsten;
- Strategisch belang; de gemeente heeft er belang bij of is wettelijk verplicht om via gemeenschappelijke regelingen of besturen invloed te hebben in bepaalde, meer inhoudelijke zaken. Door deze verbonden partijen wordt het mogelijk bepaalde voorzieningen voor (inwoners van) de gemeente beschikbaar te hebben en daarbij ook bestuurlijke invloed uit te oefenen;
- Verzelfstandigde gemeentelijke onderdelen; qua bestuur en organisatie zijn er voormalige gemeentelijke onderdelen op afstand gezet. Door financiële relaties of bestuurlijke vertegenwoordiging heeft de gemeente nog invloed op de koers van deze verzelfstandigde onderdelen.

Al deze samenwerkingsverbanden hebben als overeenkomst dat het bestuur van de gemeente Purmerend via deze samenwerkingsverbanden een bijdrage kan leveren aan het behalen van de verschillende programmadoelstellingen. Als dit wijzigt, moet de gemeente stilstaan bij de wijze van betrokkenheid in de betreffende partij.

Begrotingscriterium in relatie tot verbonden partijen

Het begrotingscriterium houdt in dat binnen de spelregels van de raad geen overschrijdingen op programmaniveau mogen plaatsvinden. Een belangrijk dilemma in het kader van de verbonden partijen is dat de uitkomsten van de begroting en jaarverslag van de verbonden partijen en de gemeentelijke bijdrage uiteen kunnen lopen.

Gemeente Purmerend hanteert hierbij de lijn:

- Financieel effect gebaseerd op nieuw beleid van verbonden partij: alleen opnemen in de begroting en de budgetten na instemming van de raad, passende binnen de (financiële) spelregels voor nieuw beleid van de gemeente.
- Financieel effect gebaseerd op bestaand beleid van verbonden partij: beschouwen als onvermijdelijke wijziging en deze als zodanig behandelen in de begroting en begrotingsaanpassingen.

De deelname van Purmerend in de Houdstermaatschappij EZW zal worden beëindigd. De organisatie van de vennootschap blijft voorlopig in stand zij het dat de Houdstermaatschappij geen deelneming in Alliander NV meer heeft. De daadwerkelijke liquidatie van de Houdstermaatschappij kan pas plaatsvinden als alle vorderingen en schulden, inclusief de belastingaanslagen, volledig zijn afgewikkeld.

PROGRAMMA 2 SAMENLEVING

Verbonden partij

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek/Waterland

Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.H.M. Rotgans
Openbaar belang	In stand houden Gezondheidsdienst
Aard	Gemeenschappelijk regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	Dit betreft een Gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten in Waterland, Zaanstad en Oostzaan. Gemeenten zijn verplicht om alleen, of samen met anderen, een Gezondheidsdienst in stand te houden. Bestuurlijk is de gemeente vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	Eigen risicodragers WW-verplichting; omvang projectenportefeuille (á 480.00); doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid (WWGA/WIA); Calamiteiten binnen taakveld (uitbraak infectieziekten of rampenbestrijding).
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 1.398.403
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 7.197.658
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 1.086.249
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 7.030.984
Resultaat 2019	€ 229.684
Realisatie dividend 2019	nvt
Begroot dividend 2019	nvt
Geraamde bijdrage 2020	€ 2.853.537

Verbonden partij	Gemeenschappelijke regeling Werkom
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 2 andere gemeenten
Ontwikkeling	Gestart sinds 1-1-2018
Risico's	Risico's zijn voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 827.847
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 1.432.465
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 1.273.276
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 1.276.336
Resultaat 2019	€ 464.925
Realisatie dividend 2019	nvt
Begroot dividend 2019	nvt
Geraamde bijdrage 2020	€ 2.355.000

PROGRAMMA 8 VEILIGHEID

Verbonden partij	Omgevingsdienst IJmond
Vestigingsplaats	Beverwijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 13 andere gemeenten en de provincie
Ontwikkeling	De Gr anticipeert op de invoering van de Omgevingswet. Voor de uitvoering van de taken zijn de Wet VTH en het Energieakkoord belangrijke uitgangspunten. Toenemende aandacht voor circulaire economie. Voortdurende inzet op verbeteren van de dienstverlening en verminderen van administratieve lasten.
Risico's	De door de Gr geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 509.260
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 8.555.522
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 419.249
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 8.287.440

Resultaat 2019	€ -79.499
Realisatie dividend 2019	nvt
Begroot dividend 2019	nvt
Geraamde bijdrage 2020	€ 152.943

Verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Bij de vorming van de Gr is overeengekomen dat de lasten via een groeimodel worden verdeeld van historische gegevens naar objectieve verdeelmaatstaven, waarbij de Veiligheidsregio in dezelfde periode een taakstelling op de totale begroting moet realiseren.
Risico's	De door de Gr geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 2.368.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 16.397.000
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 2.187.000
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 16.200.000
Resultaat 2019	€ 596.000
Realisatie dividend 2019	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2020	€ 6.166.964

PROGRAMMA 9 ECONOMIE

Verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Gebiedsbeheer landschappen Twiske en Waterland
Aard	Beheer van landschappen Twiske en Waterland
Ontwikkeling	Sinds 2013 zijn het Twiske en Landschap Waterland samengegaan in het recreatieschap Twiske-Waterland.
Risico's	Het benodigd weerstandsvermogen van € 560.000 is afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 2.170.000.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 2.118.710
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 37.585
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 2.238.964
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 37.612
Resultaat 2019	€ 120.255
Realisatie dividend 2019	nvt
Begroot dividend 2019	nvt
Geraamde bijdrage 2020	€ 157.560

PROGRAMMA 10 BESTUUR EN CONCERN

Verbonden partij	Waterlands archief
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	De regeling is getroffen met het doel de belangen van de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen. Het Waterlands archief is mede ingesteld met het doel om in beperkte omvang

	diensten aan derden te leveren ten aanzien van het beheer van archiefbescheiden en collecties.
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 5 andere gemeenten
Ontwikkeling	
Risico's	De door de Gr geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 493.068
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 221.338
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 419.686
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 204.942
Resultaat 2019	€ -19.546
Realisatie dividend 2019	nvt
Begroot dividend 2020	nvt
Geraamde bijdrage 2020	€ 532.870

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Verbonden partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), aandeelhouderschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.H.M. Rotgans
Openbaar belang	Ja
Aard	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
Ontwikkeling	De BNG heeft zich in 2016 sterker gericht op nieuwe producten (o.a. energietransitie financieringsfaciliteit) en verduurzaming van de balans.
Risico's	Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 4.991 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 132.518 miljoen
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 4.887 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 144.802 miljoen
Resultaat 2019	€ 163 miljoen
Dividend 2019	€ 71 miljoen

Verbonden partij	BV Stadsverwarming, aandeelhouderschap
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.H.M. Rotgans
Openbaar belang	SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet (2013) de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
Aard	De BV stadsverwarming is een 100% deelneming van de gemeente Purmerend. De BV produceert en verkoopt warmte en heeft hiervoor een eigen Bio Warmte Centrale, twee gasgestookte hulpketels en een warmtenet. De deelneming van de gemeente in de BV bedraagt ruim € 38,0 miljoen en staat ongeveer gelijk aan 50% van de omvang van de activa van de BV.
Ontwikkeling	Vanaf medio 2014 is 72% van de jaarlijkse warmtebehoefte van de klanten van SVP afkomstig van biomassa en is daarmee grotendeels klimaatneutraal.
Risico's	Wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 13.238.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 98.441.000
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 18.945.000
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 100.003.000
Resultaat 2019	€ 5.706.000
Realisatie dividend 2019	€ 700.000

Verbonden partij	Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC), aandeelhouderschap
Vestigingsplaats	Alkmaar
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.H.M. Rotgans
Openbaar belang	Ja
Aard	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert en levert HVC duurzame energie aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Ontwikkeling	HVC heeft ambities voor een duurzame toekomst.
Risico's	De bedrijfsvoering staat op grote afstand van de aandeelhouders.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 116.706.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 856.447.000
Eigen vermogen ultimo 2019	€ 126.906.000
Vreemd vermogen ultimo 2019	€ 870.489.000
Resultaat 2019	€ 10.139.000
Realisatie dividend 2019	Geen

J A A R R E K E N I N G 2 0 1 9